

Klagenemnda for miljøinformasjon

Nemndsvedtak i sak 2018/12

Klager: Naturvernforbundet i Buskerud
Åssideveien 525
3322 Fiskum

Innklaget: Viken skog SA
Postboks 500 Sentrum
3504 Hønefoss

Saken gjelder

Krav om informasjon fra utvelgelsesprosessen knyttet til en MiS-figur¹ (miljøfigur). Kravet gjelder informasjon om de faglige vurderingene og begrunnelsen for at området ikke ble utvalgt som nøkkelbiotop, om det er opprettet en erstatningsbiotop og hvem som var involvert i beslutningen. Kravet gjelder videre innsyn i sakspapirer, møteprotokoll og klage fra skogeier.

Saksgang og partenes anførsler

Naturvernforbundet henvendte seg til Viken Skog SA 04.07.2018 med krav om informasjon om "frigivelse av nøkkelbiotoper i skog". Naturvernforbundet har vist til at MiS-figurer som fremgår av Kilden og Naturbase er hogd og at skogbruksleder har opplyst at disse er "frigitt". Naturvernforbundet ønsker informasjon om hvilke faglige begrunnelser og vurderinger som ligger til grunn for at MiS-figurene er frigitt, hvem som har gjort vurderingene og om det er opprettet en erstatningsbiotop for disse.

Naturvernforbundet fikk svar 13.08.2018 fra Viken skog om at de tre nøkkelbiotopene ble frigitt i januar 2010 i utvalgsprosessen etter klage fra skogeier. Naturvernforbundet henvendte seg til Viken Skog på nytt i e-post 21.08.2018 og presiserte at de ønsket å få oversendt møteprotokoll i forbindelse med prosessen. Naturvernforbundet purret på svar i e-post 21.09.2018. I e-posten uttalte Naturvernforbundet at det snart er to måneder siden de tok kontakt om denne saken og at tre MiS-figurer er hogd på den aktuelle eiendommen. Naturvernforbundet bad om å få oversendt sakspapirene i saken, klagen fra skogeier, vurderingene som er gjort og informasjon om hvem som var involvert.

Naturvernforbundet klaget 09.11.2018 til Klagenemnda for miljøinformasjon. Viken Skog gav tilsvarende 28.01.2019. Klagenemndas sekretariat forespurte virksomheten 28.01.2019 om hvilke oppgaver virksomheten gjennomfører på oppdrag fra skogeier i denne saken. Sekretariatet bad Viken Skog videre om opplysninger i telefonsamtale 12.02.2019 og e-post 14.02.2019 for å få opplyst saken. Viken Skog har svart i e-post 12.02.2019 og 15.02.2019.

Viken Skog har opplyst at skogeier kontaktet skogbrukssjefen om feil i miljøregistreringen (i 2014 eller 2015). Og videre: "*Skogeier hadde påklaget utvalgsmøtets beslutning og fått medhold i fjerning*

¹ et avgrenset område som er registrert som mulig nøkkelbiotop etter miljøregistrering i skog (MiS-metoden).

av tre MiS. Disse ble ikke fjernet fra kartgrunnlaget og ble derfor synlig som nøkkelbiotoper på miljøkart. Dette var i 2010. Fire år etter ble feilen oppdaget av skogeier. Jeg undersøkte i vårt arkiv og kunne bekrefte at skogeier hadde rett i at miljø-kart var feil for eiendommen."

Viken Skog har videre opplyst at Viken Skog SA ikke har kjøpt tømmer fra den aktuelle skogeier, og dermed ikke er sertifikatholder for dette tømmeret. Sertifikatholderne er representert i utvalgsarbeidet for å påse at PEFC Skogstandardens krav blir fulgt. I dette tilfelle var Viken Skog SA representant for sertifikatholderne. Det er opplyst at klagen fra skogeier ble behandlet våren 2012. Viken Skog har videre opplyst: "alle klager behandles av sertifikatholder(ne), biologisk rådgiver, representanter for skogeierne og skogbruksmyndigheten i kommunen."

Naturvernforbundet har kommet med synspunkter og informasjon om andre saker for å belyse slike prosesser, i e-poster 4., 5. og 11.02.2019. Det er bl.a. vist til andre organisasjoners utlevering av informasjon om nøkkelbiotoper. Det er her også oversendt e-postkorrespondanse mellom PEFC Norge og Naturvernforbundet om sertifikatholders plikter.

Klagers anførsler

Naturvernforbundet ønsker å få begrunnelsene og de faglige vurderingene av frigivelse av nøkkelbiotopene, hvem som har foretatt vurderingene og om det er opprettet erstatningsbiotoper. Naturvernforbundet har også bedt om å få oversendt følgende: sakspapirer, klagen fra skogeier, vurderingene som er gjort og informasjon om hvem som var involvert. Det er vist til at prosessen skal være åpen og dokumenterbar, jf. Nina-rapport 480.

Naturvernforbundet har i opprinnelig henvendelse til Viken skog vist til følgende: "*Alle disse nøkkelbiotopene grenser helt inntil skog hvor det er dokumentert svært store verdier med hensyn til biologisk mangfold og trua arter. Berggrunnen i område består av kalkstein med mye knollekalk som gir et stort potensiale for kalkskog. Særlig i MIS-figur 1 var det mye skog som sto på helt grunnledt mark med mange knauser og kalkrygger. Det er også påvist rødlistede dødved arter på læger innenfor de MIS-figurene som nå er frigitt og hogd (Rosenkjuke og Svartsonekjuke)."*

Naturvernforbundet mener at Viken Skog tolker loven feil når det hevdes at Viken Skog ikke er rette virksomhet til å svare. Viken Skog har en viktig rolle i administrasjon av nøkkelbiotoper. Endring av nøkkelbiotoper eller bytte av en avsatt biotop med en ny nøkkelbiotop skal godkjennes av sertifikatholder. Naturvernforbundet regner med at godkjenningen er begrunnet og skriftlig. Denne godkjenningen må være miljøinformasjon og følgelig er det sertifikatholder som må utlevere denne. Hogst eller skade på nøkkelbiotop er et alvorlig avvik og kan føre til tap av sertifikat. Sertifikatholder er altså en hovedaktør når det gjelder administrasjon av nøkkelbiotoper. Det er også sertifikatholder som oppbevarer biologisk rapport som er utarbeid i forbindelse med slike endringer.

Intensjonen bak miljøinformasjonsloven er åpenhet i forvaltningen. Dersom en instans har miljøinformasjon bør denne kunne utleveres på forespørsel uten en lang diskusjon om rette instans.

Innklagedes anførsler

Viken Skog er enig i at informasjon om nøkkelbiotoper er å regne som miljøinformasjon og skal være tilgjengelig på forespørsel, og videre:

"I denne saken mener vi spørsmålet er stilt til feil virksomhet. Viken Skog SA er ikke eier av denne type miljøinformasjon. Virksomheten i denne saken må være skogeier (eier av virksomheten/skogen), § 5. Øvre Eiker kommune skal inneha kopi av skogeiers miljøplan hvor nøkkelbiotoper er dokumentert.

Viken Skog SA har svart generelt på henvendelsen fra skogbrukssjefen tidligere. Dette er normal prosedyre der Viken Skog bistår skogeiere med forvaltning av nøkkelbiotoper i samsvar med skogsertifisering.

21.08.18 fikk Viken skog SA henvendelse fra Naturvernforbundet Buskerud v. Martin Lindal om utlevering av ytterligere informasjon og om protokoll i forbindelse med utvalgsprosessen. Viken Skog SA fant ikke å kunne svare på denne henvendelsen. Viken Skog AS vil beklage at vi ikke har behandlet henvendelsen korrekt i samsvar med § 18 punkt 5 og informert spørre om punkt 6 i samme § og § 19."

Viken Skog anfører at virksomheten har ingen juridisk formell rolle i arbeidet med å kartlegge livsmiljøer og etablere nøkkelbiotoper på den enkelte skogeiendom. Det er den enkelte skogeier som etter Skogbruksloven § 4 og forskrift om bærekraftig skogbruk som er ansvarlig for at miljøverdier kartlegges og dokumenteres før hogst. Viken Skog mener Skogbruksloven og forskriftene, som med henvisning er koblet til miljøinformasjonsloven, tydeliggjør at det er skogeier som er virksomhet og at det er den som eier virksomheten som er ansvarlig etter både skogbrukslovgivning og miljøinformasjonsloven.

Viken Skog er et andelslag som kjøper tømmer av skogeier og selger det til firma som bruker tømmer i industriproduksjon og selger varer i et internasjonalt marked. Kjøp og salg av tømmer og skogprodukter skjer i et sertifisert marked og virksomheten har godkjente sertifikater for slik handel fra PEFC Norge og FSC. Sertifiseringsordningene krever omfattende rutiner for å kontrollere at skogeier følger norsk lov og sertifiseringskravene som går utover lovkrav. Som ledd i dette kontrollarbeidet inviteres Viken Skog og andre sertifiserte firma som kjøper tømmer, til å bidra i prosessen med å kartlegge livsmiljøer og etablere nøkkelbiotoper. Der følges opp at skogeier etterlever kravspunkt 21 i Norsk PEFC Skogstandard.

Viken Skog viser til at disse kravene, som innebærer at skogeier ikke kan velge sin "egen" biologiske rådgiver, skal sørge for tillit i prosessen og det internasjonale markedet.

Viken Skog har som sertifisert tømmerkjøper sertifiseringsrutiner som sjekker at alle sider ved slike hensyn etterleves ved hogst. For å kunne gjennomføre dette kontrollarbeidet, har Viken Skog fra skogeier fått kopi av de fleste skogbruksplanene med miljøoversikter. Når de ikke har kopier av dette, brukes Kilden når det undersøkes at skogeier overholder sine forpliktelser. Viken Skog kan være oppdragstaker for gjennomføring av hogsten, men i denne saken er Viken Skog ikke oppdragstaker for gjennomføring av hogsten.

Naturvernforbundet gir, etter Viken Skogs mening, feil informasjon om Viken Skogs rolle i arbeidet og har fremsatt feil påstander. Viken Skog godkjenner ikke valg av nøkkelbiotoper, men skal godkjenne og "gå god for" at det er benyttet skogbiologisk kompetanse slik at det gir tillit i et sertifisert tømmermarked. Dette er ikke regulert av lovverket (som stiller krav til skogeier ved hogst), men er et sertifiseringskrav. Viken Skogs kopier av planer og miljøoversikter er skogeiers eiendom og de har skogeiers underskrift på at disse kan oppbevares og brukes i dialog om forvaltning av skogen.

Nemndas vurdering

Er klagefristen i miljøinformasjonsloven § 19 overholdt?

Det følger av miljøinformasjonsloven § 19 andre ledd at klagefristen er tre uker fra underretning om avslag på krav om miljøinformasjon er kommet frem til den som krever innsyn. Virksomheten svarte på henvendelsen 13.08.2018, men klager har i svaret ikke fått tilstrekkelig informasjon. Klager

henvendte seg etter dette på nytt til virksomheten (21.08.2018, 21.09.2018 og pr. telefon 11.10.2018) Senere henvendelser til virksomheten er ikke besvart.

I Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) er det i merknadene til § 19 uttalt at informasjonssøker vil kunne be om opplysningene på nytt dersom det opprinnelige svaret ikke er tilfredsstillende. Dette kan for eksempel være hvis informasjonen ikke er tilstrekkelig forklart, slik at opplysningene ikke gir mening for informasjonssøker. Eller det kan være tilfelle hvor bare deler av kravet er besvart eller kravstiller ikke er fornøyd med det materielle innholdet i svaret. Disse uttalelsene i forarbeidene til miljøinformasjonsloven taler for at det ikke er et absolutt krav om at klagen fremsettes etter virksomhetens første svar, men at klager har anledning til å spørre igjen for å forsøke å få et mer tilfredsstillende svar før saken bringes inn for Miljøklagenemnda. Dette er også lagt til grunn i tidligere saker for nemnda.

Nemnda legger til grunn at det er klaget innen klagefristen ettersom klager på klagetidspunktet ikke hadde mottatt svar på sine siste henvendelser.

Gjelder kravet miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet?

Det følger av miljøinformasjonsloven § 16 første ledd at enhver har rett til miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Retten har sammenheng med virksomhetens plikt til å ha kunnskap om forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 9.

Det fremgår av miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b) at faktiske opplysninger og vurderinger av faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet, herunder administrative avgjørelser og tiltak, regnes som miljøinformasjon. I forarbeidene til miljøinformasjonsloven Ot. prp. nr. 116 (2000 – 2001) fremgår det at administrative avgjørelser er ment å dekke andre forhold enn de direkte fysiske faktorene som påvirker miljøet, dvs. *beslutninger* som har betydning for miljøtilstanden (s. 145). Forarbeidene legger også til grunn at dette skal omfatte *bakgrunnsinformasjon* i form av analyser, beregninger og forutsetninger som ligger til grunn for beslutningsprosessene.

Informasjonskravet er knyttet til faktiske opplysninger og vurderinger av en bestemt MiS-figur i utvelgesprosessen. Kravet er bl.a. formulert til å gjelde sakspapirene i saken (herunder møteprotokoll), klagen fra skogeier, vurderingene som er gjort og informasjon om hvem som var involvert. Miljøinformasjonsloven gir ikke rett til innsyn i bestemte dokumenter, men en rett til å få miljøinformasjon. Nemnda mener at de faktiske opplysningene og vurderingene som etterspørres, og som kan fremgå av nevnte dokumenter, etter sin art omfattes av det som menes med administrative avgjørelser i miljøinformasjonsloven. Viken Skog er også enig i at informasjon om nøkkelbiotoper er å regne som miljøinformasjon (uten at det er spesifisert hva slags type informasjon innklagede mener omfattes).

Nemnda mener at informasjonskravet gjelder administrative avgjørelser som kan påvirke miljøet. Spørsmålet om "hvem som var involvert i prosessen" er imidlertid i en særstilling og det kan spørres om dette er miljøinformasjon. Lovens formål er bl.a. å fremme allmenhetens mulighet til å delta i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet. Utvelgelse av nøkkelbiotoper er imidlertid ingen offentlig beslutningsprosess, men hvilke organer som deltar i slike prosesser vil være av interesse for allmenheten for å kunne vurdere om prosessene er forsvarlige miljømessig. I tillegg vil slik informasjon gjøre det enklere for Naturvernforbundet å vite hvem en skal henvende seg til med krav om miljøinformasjon. Nemnda har derfor kommet til at hvem som deltok i prosessen må anses som miljøinformasjon, men at dette må gjelde de enkelte organene og virksomhetene og ikke enkeltpersoner.

Det må vurderes nærmere om informasjonen som kreves er miljøinformasjon som kan føre til en "ikke ubetydelig påvirkning på miljøet". I forarbeidene til loven og tidligere saker er det ved vurdering av dette spørsmålet bl.a. sett hen til om virksomheten er regulert av lovgiver og hvordan virksomheten er regulert.

Skogbrukslova § 4 slår fast at skogeier skal ha kunnskap om miljøverdiene i egen skog. Skogbruk gjennomføres i dag innenfor rammen av gjeldende sertifiseringsordninger. I forarbeidene til miljøinformasjonsloven Ot. prp. nr. 116 (2000 – 2001) er det i merknadene til § 9 (s. 156) uttalt at for skogbruket vil det i forhold til kunnskapsplikten i § 9 være relevant å ta utgangspunkt i de forhold som er beskrevet i Levende Skogs standarder for et bærekraftig skogbruk. Det har vært en utvikling i sertifiseringsordningene etter at miljøinformasjonsloven ble vedtatt og det er i dag Norsk PEFC Skogstandard for et bærekraftig skogbruk² som gjelder. Det følger i dag av forskrift om bærekraftig skogbruk § 5 at skogeier skal sørge for at verdiene i viktige livsmiljø og nøkkelbiotoper blir tatt vare på i samsvar med retningslinjene i Norsk PEFC Skogstandard³ ved gjennomføring av skogbrukstiltak som f.eks. hogst.

Norsk PEFC Skogstandard kravpunkt 3 krever at det ved planlegging i skogbruket skal dokumenteres at minst 5 % av det produktive skogarealet forvaltes som biologisk viktige områder, og nøkkelbiotoper inngår som endel av dette arealet. Kravpunkt 21 sier at nøkkelbiotoper skal sikre livsmiljøer for arter som er vurdert som truet på den norske rødlisten og det stilles følgende krav:

"Nøkkelbiotoper skal kartfestes på eiendommer større enn 100 dekar produktivt, økonomisk drivbart areal. Nøkkelbiotopene skal dokumenteres i skogbruksplan eller miljøoversikt. Der skjøtselstiltak kan gjennomføres, skal det være beskrevet i skogbruksplanen eller miljøoversikten.

Metoden Miljøregistrering i Skog (MiS) skal brukes ved kartlegging av livsmiljøer og utvelgelse av nye nøkkelbiotoper. Ved kartlegging av livsmiljøer og utvelgelse av nøkkelbiotoper skal det benyttes skogbiologisk kompetanse godkjent av sertifikatholder. Ønsker skogeier å endre avgrensningen av en nøkkelbiotop eller å bytte en avsatt nøkkelbiotop med en ny nøkkelbiotop, må dette dokumenteres i skogbruksplanen eller miljøoversikten og godkjennes av sertifikatholder.

Nøkkelbiotopene skal rapporteres til databasen Kilden. Det samme skal gjøres ved eventuell endring av eller flytting av nøkkelbiotop.

Nøkkelbiotopene skal settes av urørt eller forvaltes på en måte som ikke forringer, eller som forbedrer, forholdene for det biologiske mangfoldet. Der nøkkelbiotoper forvaltes på annen måte enn urørt, skal skjøtselstiltak utarbeides i samråd med person med skogbiologisk kompetanse godkjent av sertifikatholder. Nøkkelbiotoper kan ikke omdisponeres til andre formål hvis det ikke foreligger et offentlig vedtak som tillater slik omdisponering.

Hvis det blir dokumentert at kvaliteten på eksisterende nøkkelbiotoper i et område ikke er av tilfredsstillende kvalitet, og det blir bestemt at det skal gjennomføres ny kartlegging eller revisjon, er alle sertifiserte skogeiere pliktige til å delta."

Videre skal oversikter over miljøverdier fra skogbruksplanlegging være offentlig tilgjengelig, jf. lovens § 5 hvor det også er vist til miljøinformasjonsloven. Norsk PEFC Skogstandard setter også krav til

² [PEFC N 01 Norsk PEFC Skogsertifiseringssystem for bærekraftig skogbruk](#)

³ [PEFC N 02 Norsk PEFC Skogstandard](#)

åpenhet om miljøinformasjon, jf. kravpunkt 9. Det fremgår her at standarden skal sikre åpenhet om beslutningsgrunnlaget og praktiseringen av Norsk PEFC Skogstandard:

"Krav om miljøinformasjon etter Miljøinformasjonsloven om data fra miljøregistreringer eller annen type miljøinformasjon knyttet til forvaltningen av skogressursene på eiendommen skal gis når det blir krevd. Informasjon skal utleveres snarest mulig og senest innen en måned etter at kravet er mottatt (jf. Miljøinformasjonsloven § 18)."

Nemnda legger til grunn at faktiske opplysninger og vurderinger knyttet til utvelgelse av nøkkelbiotoper er *miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.*

Er miljøinformasjonen som kreves et forhold ved Viken Skogs virksomhet?

Naturvernforbundets rett til miljøinformasjon etter § 16 gjelder bare forhold ved Viken Skogs virksomhet. Viken Skog mener informasjonskravet *ikke* gjelder forhold ved deres virksomhet.

Utgangspunktet er at skogeier har plikt til å gi informasjon om skogbruksvirksomhet og miljøverdier på egen eiendom. Dette følger av skogbrukslova med forskrifter. At skogeier også har en slik plikt etter miljøinformasjonsloven er lagt til grunn av Klagenemnda i tidligere saker (bl.a. KMI 2009/05) og Høyesterett (HR-2010-00562). Selv om skogeier har plikt til å gi miljøinformasjon, utelukker ikke dette at informasjon som etterspørres også kan anses for å være et forhold ved andre virksomheter.

I tidligere sak KMI 2009/5B for Klagenemnda uttalte Nemnda at graden av profesjonalitet og nærhet til opplysningene er faktorer som bør vektlegges i en konkret vurdering av om en virksomhet har informasjonsplikt.

Viken Skog er ikke rådgiver, har ikke utarbeidet skogbruksplan og er heller ikke sertifisert tømmerkjøper for den aktuelle skogeier. Viken Skog sin befatning med saken er, slik nemnda oppfatter det, deltakelse i utvelgelsesprosess som sertifisert tømmerkjøper for å påse at kravene i PEFC er oppfylt. Spørsmålet er om dette innebærer at faktiske opplysninger og vurderinger knyttet til utvelgelse av nøkkelbiotoper på det aktuelle området er et forhold ved Viken Skog SA sin virksomhet.

Etterspurte opplysninger gjelder en virksomhet som skogeier er ansvarlig for. Dette taler for at det er skogeier som må ha hovedansvaret for å gi informasjon om forhold knyttet til sin skogeiendom.

Viken Skog er et andelslag som kjøper tømmer av skogeiere og er sertifisert tømmerkjøper. I brev til nemnda har Viken Skog opplyst at som sertifikatholder er de pålagt å ha omfattende rutiner for å kontrollere at skogeier følger norsk lov og de sertifiseringskravene som går utover lovkravene. Og videre at som ledd i dette kontrollarbeidet *"inviteres vi og andre sertifiserte firma som kjøper tømmer til å bidra i prosessen med å kartlegge livsmiljøer og etablere nøkkelbiotoper. Her følger vi blant annet opp at skogeier etterlever kravpunkt 21 i Norsk PEFC Skogstandard."*

Nemnda har ikke ytterligere opplysninger om utvelgelsesprosessen, utvalgsmøtet og behandling av klagen fra skogeier i denne saken enn det som er opplyst ovenfor. I "Håndbok i registrering av livsmiljøer i skog, hefte 4: Veileder for rangering og utvelgelse 2002"⁴ er det imidlertid gitt generell informasjon om hvordan slike prosesser bør gjennomføres. Det fremgår her at det med utgangspunkt i miljøregistreringene skal gjennomføres en utvelgelse av arealer der det skal iverksettes spesielle hensyn til miljøverdiene. Utvelgelsesprosessen skiller seg vesentlig fra arbeidet med registrering, kartfesting og rangering. Utvelgelsen er en prosess der det foretas avveinger mellom på den ene side ivaretagelse av viktige miljøkvaliteter og på den annen side de faktiske konsekvensene ved slik

⁴ [Håndbok i registrering av livsmiljøer i skog, hefte 4: Veileder for rangering og utvelgelse 2002](#)

ivaretagelse. Og videre at utvelgelsen "til syvende og sist [er] skogeiers ansvar og kan ikke gjøres til rent faglig spørsmål, men heller til et spørsmål om prioriteringer med basis både i faglige, økonomiske, politiske og personlige aspekter." I heftet fremgår videre at organisering av utvelgelsesprosessen er viktig med tanke på at både prosessen og resultatet skal være dokumentert og etterprøvbart. Og at dette innebærer at det bør føres en møteprotokoll der alle beslutninger og vedtak er dokumentert og begrunnet.

Nemnda har også sett på "NiNA-rapport 480 Miljøregistrering i skog (MiS) og utvelgelsesprosessen og skogeiers oppfatning"⁵ fra mai 2009 hvor prosessen med utvelgelse av nøkkelbiotoper er nærmere belyst og omtalt. Det fremgår her at utvelgelsesprosessene organiseres noe ulikt i ulike områder, men at prosessene gjerne organiseres samlet for større områder. Det fremgår her at andelslagsrepresentant er talsmann for sertifikatholder og "ansvarlig for at utvelgelsen skjer i samsvar med kravene som miljøsertifikatet forutsetter slik at tilliten til sertifikatet opprettholdes".

Selv om skogeier har ansvaret for forvaltning av arealer og ressurser på sin eiendom, er det slik at tømmer omsettes i et "sertifisert marked" og hogsten må derfor tilfredsstillende kravene i PEFC. Hogst er dessuten bare bærekraftig når kravene oppfylles. Dette innebærer at sertifikatholder påser at utvelgelse av nøkkelbiotoper gjennomføres samsvar med kravene som miljøsertifikatet forutsetter. Dette taler for at Viken Skog SA har informasjonsplikt. På den annen side forstår nemnda det slik at Viken Skog kun "godkjenner" eller "ikke godkjenner" forslag som legges frem. Selve forslagene om hvilke områder som skal plukkes ut bygger på biolog og skogeiers forslag. Dette forhold gjør at Viken Skog ikke har samme nærhet til opplysningene og vurderingene som f.eks. skogeier og taler mot at Viken Skog har informasjonsplikt om de forhold som Naturvernforbundet etterspør.

PEFC Skogstandard har et krav om at det skal være en åpenhet om beslutningsgrunnlaget og praktiseringen av Norsk PEFC Skogstandard, jf. kravpunkt 9. I kravet fremgår det at "data fra miljøregistreringer eller annen type miljøinformasjon knyttet til forvaltningen av skogressursene på eiendommen skal gis når det blir krevd." Det er slik Nemnda ser det, skogeier som er ansvarlig for å ivareta kravet, jf. at sertifisering stiller krav til hva skogeier må oppfylle for å nå målene om bærekraftig forvaltning. Når det gjelder utvelgelsesprosessen, er imidlertid sertifikatholders rolle å påse at sertifiseringskravene overholdes.

Nemndas flertall (Arne Oftedal, Sigrid Andersen Cabot, Ina Lindahl Nyruud og Elin Vestrum) har etter en helhetsvurdering kommet til at informasjonskravet gjelder forhold ved Viken Skogs virksomhet. Dette skyldes at Viken Skog som sertifikatholder har en vesentlig rolle i utvelgelsesprosessen, er en profesjonell aktør og har en nærhet til opplysningene som etterspørres.

Informasjon kan utleveres på den måten som anses hensiktsmessig, jf. miljøinformasjonsloven § 18 første ledd. Informasjon skal være dekkende og forståelig i forhold til det informasjonskravet gir uttrykk for, jf. § 18 annet ledd.

Det er således i utgangspunktet opp til Viken Skog hvordan informasjonskravet besvares såfremt svaret er dekkende og forståelig, samt gir et riktig bilde av saken. Viken Skog kan etter nemndas syn velge å gi ut etterspurte dokumenter eller gi informasjonen på annen måte, f.eks. i et brev hvor det redegjøres for de faktiske forholdene og vurderingene som er gjort.

Viken Skog har allerede gitt noen opplysninger om saken. Nemnda mener svaret fra virksomheten ikke er dekkende for det informasjonskravet gjelder. Nemnda mener derfor at Viken Skog SA ikke har oppfylt informasjonsplikten etter miljøinformasjonsloven § 16.

⁵ [NiNA rapport 480 Miljøregistreringer i skog \(MiS\) – utvelgelsesprosess og skogeiers oppfatning](#)

Nemnda kan ikke se at informasjon som etterspørres faller inn under noen av unntaksbestemmelsene i miljøinformasjonsloven § 17 og det er heller ikke anført fra virksomheten.

Nemndas mindretall (Andreas Pihlstrøm og Torgrim Fjellstad) har etter en helhetsvurdering kommet til at Viken Skog ikke har informasjonsplikt i denne saken. Mindretallet legger vekt på at innklagede ikke er beslutningstaker i noen deler av utvelgelsen av nøkkelbiotoper. Denne beslutningen ligger hos skogeier, basert på råd fra skogbiologisk kompetanse. Dette framkommer både i «Rundskriv om skogbruksplanlegging med miljøregistrering» fra Statens Landbruksforvaltning, Vedlegg 2, oppdatert 2010 og «Håndbok i registrering av livsmiljøer i skog, hefte 4: Veileder for rangering og utvalgelse 2002» Her tydeliggjøres det at skogeier er den ansvarlige for utvalgelse av nøkkelbiotoper på egen eiendom. Rt 2010 s. 385 slår også fast at skogeier har ansvar etter miljøinformasjonsloven.

Mindretallet viser for øvrig til at Viken Skog sin rolle i denne saken har likhetstrekk med Det Norske Veritas rolle som revisor i skogsaker, jf. klagenemndas sak 2008/08. Nemnda konkluderte her med at Det Norske Veritas ikke hadde informasjonsplikt om skogeiers virksomhet. Mindretallet viser også til sak 2009/03 og omgjøringsvedtaket av 13.4.2010 i sak 2009/05.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Viken Skog SA pålegges å gi klager informasjon om de faglige vurderingene og begrunnelsen i utvelgelsesprosessen knyttet til den aktuelle MiS-figuren, om det er opprettet en erstatningsbiotop og hvilke virksomheter og organer som var involvert i beslutningen.

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 12. mars 2019 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål. Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

Oslo, 22. mars 2019

Arne Oftedal
leder

Sigrid Andersen Cabot
nestleder

Elin Vestrum
Ina Lindahl Nyrud

Andreas Pihlstrøm
Torgrim Fjellstad